

welks toelichting ik aan de zeer aandachtige studie van leden en afdelingen dringend aanbeveel.

In hoofdzaak komt de voorgestelde hervorming hierop neer, dat de hoofdbestuurder secretaris met zijn jaarlijksch inkomen van *f* 5000.— zal worden vervangen door een drietal heeren met een gezamenlijk inkomen van *f* 26000.— tot *f* 31500.— met bovendien een premievrij pensioen, waarvan ik vermoed, dat de jaarlijksche kosten op een *f* 5000.— zijn te schatten. En dit is geenszins het eind, maar naar het mij voorkomt slechts het begin van de geldelijke hervorming, die men der Maatschappij gaat bereiden. Immers de secretarissen der „organisaties” moeten zeker naar gelijken maatstaf worden betaald. Ook haar voorzitters zullen, in den geest van dit ontwerp, niet onbeloond willen blijven; reeds is het vooruitzicht geopend, dat de organisaties „straks naast hun bezoldigde secretarissen ook bezoldigde directeuren mochten noodig hebben”. Dan worden, als verdere vriendelijke toekomstmuziek (onder 6), nieuwe bezoldigde secretarissen aangekondigd „van die organisaties, welke belangen opneming in het bureau zullen noodig maken”. Thans reeds moet worden aangenomen, dat de nieuwe waardigheidsbekleeders, willen zij zich behaaglijk voelen in hun ambt, een stel nieuwe kantoorbeambten te hunner beschikking zullen krijgen.

De zetel der Maatschappij zal van Amsterdam naar Den Haag worden overgebracht. Inderdaad zou dit nieuwe Maatschappij-bureau zich in Amsterdam niet thuis gevoelen en behoort het te zetelen in de buurt van de ministerieele departementen, die in de jaren, welke achter ons liggen, op gelijke wijze tal van modelbureaux hebben ingericht, waaraan eveneens, ter wille van de goede zaak, geen kosten zijn gespaard.

Zal dus, wat inrichting en omvang betreft, het nieuwe Maatschappij-bureau aan de allerhoogste eischen voldoen, zoo schijnt het mij een nog niet opgelost vraagstuk, voor al de genoemde heeren een dagtaak te vinden, ook al worden de bureau-uren naar Haagsch model geregeld. Met name is het mij niet gelukt te begrijpen, wat de positie zal zijn van den directeur, resp. „directeur-generaal”, naast den algemeenen secretaris („secretaris-generaal”), naast den secretaris-jurist en, o ja, naast den voorzitter der Maatschappij.

Uit den aard der zaak is de algemeene secretaris de werkelijke directeur van het bureau. Dit blijkt ook ten duidelijkste uit hetgeen in de toelichting omtrent hem wordt gezegd. Aan den „directeur” daarentegen wordt, voor zoover ik zie, alleen het voorzitterschap van eenige bijeenkomsten toegedacht. De gedachte zou kunnen opkomen, dat deze arbeid misschien iets te licht is voor een bezoldiging van *f* 10000.— tot *f* 12000.— plus premievrij pensioen; temeer daar ook wel een der andere heeren op die bijeenkomsten den hamer zou kunnen zwaaien. Ook zou vrees kunnen bestaan voor geharrewar en gekrakeel, voor strijd om voorrang en gezag van deze twee directeuren, die met even indrukwekkende titels en even hooge bezoldigingen zijn bedeed. Hierop moet dus nog iets worden gevonden.

Ten slotte zij nog gewezen op de piëteit van het hoofdbestuur jegens den rechtsgeleerden raadsman, die, nu er een bekwaam rechtskundige lid wordt van het bureau, toch op zijn post zal worden gehandhaafd. Waarom ook niet? Geld is geen bezwaar!

Amsterdam, 5 April 1920.

H. BURGER.

DE INVALIDITEIT DER EÉNOOGIGEN.

Naar aanleiding van het onder gelijknamig opschrift voorkomend stukje van collega BROCX in het *Tijdschrift* van 27 Maart l.l., zou ik gaarne een enkele opmerking willen maken.

In dezen tijd, nu omwentelingen tot de meest alledaagsche verschijnselen behooren, acht ik het in het algemeen gewenscht, niet al te lichtvaardig nieuwe uit te lokken, maar ook niet te snel dit zenuwprikkelende woord in een pleidooi te verwerken, indien er werkelijk al heel weinig aanleiding toe bestaat. Het genoemde geval is inderdaad niet het eerste oogletsel, waarbij rekening gehouden zou zijn met art. 22 der ongevallenwet, dat luidt: „Voor de toepassing van deze wet wordt een werkmán geheel of ge-

deeltelijk ongeschikt geacht tot werken, indien hij geheel of gedeeltelijk ongeschikt is geworden tot arbeid, welke overeenkomt met zijn krachten vóór het ongeval en met zijn bekwaamheden". Het is echter zeker geen gelukkig voorbeeld daarvoor; de 57-jarige loopknecht bij een apotheker was reeds geruimen tijd in die betrekking werkzaam; hoelang is ons niet bekend, daar alleen de gebruikelijke aantekening in het proces-verbaal voorkomt, dat hij langer dan een jaar dit werk verrichtte, terwijl de kans, dat hij op zijn leeftijd weer in het metselaarsvak zou terugkeeren in alle opzichten zeer gering genoemd mag worden, en zijn geschiktheid daartoe ook onafhankelijk van het verlies van één oog geleidelijk aan door zijn leeftijd zeer verminderde.

Dit zijn feiten, die bij het gebruik van dit artikel zeker meetellen, daargelaten nog, dat, indien het andere oog normaal geweest was, het feit, dat tallooze éénoogigen zonder stoornis op ladders en stellingen werken, ten zeerste mee overwogen zou moeten worden. Wij zouden overigens bijv. een 60-jarigen kantoorlooper ook niet aanmerkelijk meer invaliede achten, indien hij een pink verloor, omdat hij twintig jaren tevoren wel eens een piano in een bioscoop bespeelde, waarvoor hem dit gemis werkelijk zeer hinderlijk zou zijn.

Nu acht ik dan ook de aangehaalde zinssnede uit prof. SNELLEN's betoog in deze een zeer bijkomstige toevoeging; die door hem alleen als geringe versterking van zijn juist advies tot verhooging der invaliditeit werd ingelascht. Wat toch was in deze het geval? De behandelende oogheekundige had gemeld, dat het behouden oog emmetroop was (hoogstens $\frac{1}{2}$ D. myoop voegde hij er aan toe), dat het geen enkele afwijking vertoonde, getroffenere echter slechts visus $\frac{1}{2}$ erkende, geen correctie en met $+ 2\frac{1}{2}$ spherisch *alle letters* las. Hieruit meenden wij (ook in verband met het rapport van den agent, dat getroffenere geen stoornis van beteekenis in zijn werk van het verlies van zijn eene oog had) te mogen aannemen, dat het behouden oog praktisch normaal was en de aangegeven mindere gezichtsscherpte geen voldoende grond voor haar aannemelijkheid had.

Indien nu collega BROCX het volledige dossier nog eens had doorgelezen, zou hij naar aanleiding van het onderzoek door prof. SNELLEN, waaruit bleek, dat een lichte atrophie van den N. opticus bestond met een vrij sterke concentrische beperking van het gezichtsveld, mijn advies hebben aangetroffen, op grond hiervan geen bezwaar te opperen tegen verhooging der rente tot een naar 50 pCt. invaliditeit, die gezien deze afwijking ten volle gemotiveerd was, onafhankelijk van vroegere werkzaamheden of bekwaamheden.

Ik acht deze toelichting van belang, omdat de vrees bij mij opkwam, dat wellicht een collega zou denken, dat de belangen der getroffenenen met een oogletsel wel eens niet overeenkomstig de wet worden betracht, en hiernaar toch werkelijk zooveel mogelijk wordt gestreefd, zonder krampachtig vasthouden aan tabellen, waarvan overigens de waarden in het algemeen eerder ruim dan karig toegemeten mogen worden genoemd.

Ten overvloede kan ik hieraan toevoegen, dat van de ruim 10000 oogletsels, die jaarlijks in behandeling komen, slechts een paar per duizend der getroffenenen reclameert; wat in dit tijdperk, waarin overmatige berusting en bescheidenheid van den werkmán werkelijk in het algemeen niet gevreesd behoeft te worden, ook wel wat zeggen wil; deze reclames worden steeds zoo volledig mogelijk in alle richtingen onderzocht en ook door de beroepsraden voor het grootste deel ongegrond bevonden.

Amsterdam, 1 April 1920.

V. GRAVESTEN.

LEVENSVZERKERING-MAATSCHAPPIJ EN DOODSOORZAAK.

I.

Onze plicht gebiedt ons soms de oorzaak van den dood van een onzer patiënten geheim te houden. Zelfs de wetgever, die het gewoonlijk met ons beroepsgeheim niet nauw neemt, is hiervan overtuigd. Hij bepaalt toch in het artikel 1), dat ons allen zeer

1) Art. 5 der wet van 1 Juli 1865. Dit artikel staat op de arts-bul.